

MİLLÎ GÖRÜŞ'ÜN

BEKA MESELESİ

Son Muhasebe • Son Çağrı

PROF. DR. METE GÜNDOĞAN

MİLLÎ GÖRÜŞ'ÜN

BEKA MESELESİ

Son Muhasebe • Son Çağrı

PROF. DR. METE GÜNDOĞAN

Ağustos 2026

İÇİNDEKİLER

1 - Başlangıç	6
2 - Millî Görüş Bir Parti Değil, Bir Medeniyet Tasavvurudur.....	10
3 - Erbakan'dan Sonra Millî Görüş Neden Mecrasını Kaybetti?	14
4 - Muhasebe Vakti: Nerede Yanlış Yapıldı?	18
5 - Türkiye Yol Ayrımında, Millî Görüş Daha Büyük Bir Yol Ayrımında...	24
6 - Birlikten Kuvvet Doğar.....	30
7 - Gün Bugündür	34

Bu yazı dizisi, 7–13 Ağustos 2026 tarihleri arasında, her gün bir bölüm olmak üzere, yazarın resmî internet sitesi ve sosyal medya hesapları üzerinden yayımlanmıştır.

Bugün mesele kişiler, makamlar yada partiler değildir;
Bugün mesele, Millî Görüş fikrinin geleceğidir...

1 - Başlangıç

Merhum Prof. Dr. Necmettin Erbakan Hocamızın vefatından birkaç ay önce yaptığımız son uzun görüşmelerden birinde hareketin gidişatını ve teşkilatların durumunu değerlendirmiştik. Hem bütün teşkilatların yeniden yapılandırılmasını hem yeni bir heyecan oluşturacak şekilde söylemlerin güncellenmesini hem de ülkemiz ve bölgemizdeki gelişmeler karşısında hazırlık yapılmasını istiyordu.

Çünkü Erbakan, önümüzdeki dönemin kolay olmayacağını görüyordu. Millî Görüş'ün sadece seçimlere hazırlanan bir siyasî hareket olarak değil, fıkrî ve teşkilatî bakımdan da yeniden güçlendirilmesi gerektiğini anlatıyordu. Bunu, biraz da mesleki bir taassupla, “çelikleştirme” diye vasıflandırıyordu. Bu, bir görevden ziyade yakın çalışma ekibine bıraktığı bir emanet idi.

Hocamız Hakk'a yürüdü.

Aradan yıllar geçti.

Türkiye değişti.

Dünya değişti.

Siyaset değişti.

Ama üzerimizdeki emanet değişmedi.

Belki de bu yüzden, Erbakan Hocamızın vefatından sonra hiçbir zaman günlük siyasetin polemikleri içinde olmayı tercih etmedim. Makamların, koltukların ve kişisel hesapların tarafı olmadım. Fakat suskun da kalmadım. Birçok makale ve kitap yazdım. Değerlendirmeler yaptım. Ve konferanslar verdim.

İçimde büyüyen kaygıları, gördüğüm yanlışları ve yapılması gerektiğine inandığım hususları zaman zaman kamuoyuyla paylaştım. Milli Görüşçü teşkilatlar üzerine yazdığım “Mecrasını Arayan Su”, “Saadet Partisi Yeniden Ümit Olabilir”, “Millî Görüş’ün Bütün Dünyaya Söyleyecek Yeni Bir Sözü Vardır” vb. gibi yazılarla, hareketin yalnızca geçmişî değil geleceğı de inşa etmek zorunda olduğunu ifade ettim.

Aslında bütün bu yazılar tek bir anlatının farklı zamanlarda kaleme alınmış bölümleriydi.

Çünkü mesele hiçbir zaman kişiler olmadı.

Mesele partiler de olmadı.

Mesele, Erbakan Hocamızın da ömrünü adadığı Millî Görüş fikrinin istikametiydi.

Bugün geriye dönüp baktığımda, yıllardır dile getirilen uyarıların önemli bir kısmının ne yazık ki dikkate alınmadığını görüyorum.

Daha da önemlisi, bugün yalnızca Millî Görüş değil, ülkemiz de tarihî bir yol ayrımına gelmiş bulunuyor. Bu artık açıkça görülüyor.

Dünya yeniden kuruluyor.

Güç dengeleri değişiyor.

Bölgemiz büyük kırılmalardan geçiyor.

Türkiye ise içeride ve dışarıda her zamankinden daha ağır meydan okumalarla karşı karşıya bulunuyor.

Böyle bir dönemde Millî Görüş’ün dağınık kalmaya devam etmesi veya nevezuhur birlikteliklere eklemelenmesi sadece bu harekete değil, ülkemize de ağır bedeller ödeatabilir.

İşte bu sebeple artık susmanın vebalı, konuşmanın yükünden daha ağır gelmeye başladı.

Bu sebeple bir yazı dizisi hazırladım.

Bu yazı dizisini kişileri yargılamak için yazmadım. Lakin, konuyu kişiselleştirmeden, bazı kişilerden açıkça bahsedip yaptıklarını değerlendireceğim.

Herhangi bir partiyi yüceltmek veya herhangi bir partiyi mahkûm etmek için de yazmadım. Ama partilerden ve yaptıklarından bahsedeceğim.

Bu yazıları, yarım asrı aşan büyük bir fıkri mirasın bugün geldiği noktayı birlikte değerlendirmek; yanlışlarımızla yüzleşmek; doğrularımızı yeniden hatırlamak ve Millî Görüş'ün geleceğini konuşmak için kaleme aldım.

Çünkü bugün mesele, herhangi bir partinin geleceği değildir.

Bugün mesele, Millî Görüş'ün bağımsız bir fikir ve hareket olarak geleceğe taşınıp taşınamayacağı meselesidir. Bir dava olarak varlığını sürdürüp sürdüremeyeceği meselesidir.

Bu yazılar bir hesaplaşma değildir.

Bir emanetin gereğini yerine getirme gayretidir. Operasyonel kabiliyeti çok zayıflamış olan bir hareketin fıkri varlığını kaybetmeden önceki son bir uyarıdır.

Takdir de, hüküm de, en sonunda aziz milletimizin ve tarihin olacaktır.

Yazıları, aynı başlık altında ve sırayla sosyal mecralardan yayınlayacağız.

Umarız aziz milletimiz için hayırlı bir kapının açılmasına vesile olur.

2 - Millî Görüş Bir Parti Değil, Bir Medeniyet Tasavvurudur

Bir önceki yazıda, bu yazı dizisini neden kaleme aldığımı anlatmaya çalıştım. Maksadımın herhangi bir kişiyi veya herhangi bir partiyi hedef almak olmadığını ifade ettim. Çünkü bugün mesele kişiler değildir; mesele makamlar değildir; mesele partiler de değildir.

Bugün mesele, Millî Görüş fikrinin geleceğidir.

Ancak geleceği konuşabilmek için önce aynı kavramdan söz ettiğimizden emin olmamız gerekir. Bugün “Millî Görüş” denildiğinde herkes aynı şeyi mi anlıyor?

Sanmıyorum.

Kimi onu sadece bir siyasi parti olarak görüyor. Kimi yalnızca Erbakan Hocamızın kurduğu partilerin ortak adı olarak biliyor. Kimi ise onu geçmişte kalmış bir siyaset anlayışı olarak değerlendiriyor. Milli görüşçüleriz, diyerek geçmişte yaşıyor!

Oysa bunların hiçbiri Millî Görüş’ü tam olarak tarif etmeye yetmez.

Millî Görüş, ne bir partinin adıdır ne de yalnızca bir seçim hareketidir.

Millî Görüş; millî ve manevî değerlere dayanan, Yaşanabilir Bir Türkiye, Yeniden Büyük Türkiye ve Yeni Bir Dünya hedeflerini esas alan; kendi medeniyet paradigmasından özgün çözümler üreten; Adil Düzeni kurmayı amaçlayan; reaksiyoner değil aksiyoner bir medeniyet ve diriliş hareketidir.

Merhum Erbakan Hocamızın da ömrünü adadığı mücadele, bir parti kurma mücadelesi değil; bir medeniyet kurma mücadelesiydi. Partiler bunun

araçlarından sadece biriydi. Araçlar zamanla değişebilir, fakat fikir değişmez.

Millî Görüş, bu milletin tarih boyunca ürettiği medeniyet birikiminin bugünkü adıdır. Onun için Millî Görüş, belli bir zümrenin değil; bu coğrafyanın ortak hafızasının ve ortak vicdanının adıdır. Kendi tarihimizden, kendi medeniyetimizden ve kendi insanımızdan doğmuştur.

Millî Görüş'ün değişmeyen temel ilkeleri vardır. Bunlar; **önce ahlak ve maneviyatçı olmak, hakkı üstün tutmak ve nefis terbiyesini esas almaktır. Çünkü** Millî Görüş önce insanı inşa etmek ister. Kendini yönetemeyen insanın devleti yönetemeyeceğini bilir.

İşte bunlar Millî Görüş'ün özüdür; dışarıdan bakınca hemen görülmeyen fakat onu Millî Görüş yapan temel vasıflardır. Millî Görüş'ün dışarıdan görülen vasıfları da vardır. Onlar **hidayet, feraset ve dirayettir**. Millî Görüş, işte bu vasıfları taşıyan insanların omuzlarında yükselir.

Bir fikri anlamanın son aşaması, onun hangi hedef için var olduğuna bakmaktır. Hakkın üstün tutulduğu, sömürünün sona erdiği ve insanlığın adalet içinde yaşayabildiği yeni bir milli ve milletlerarası düzen. İşte Millî Görüş, bu hedefe ulaşmak için verilen mücadelenin adıdır.

Millî Görüş, sadece “Millî Görüşçü” olduğunu söyleyen insanların hareketi değil bu milletin ortak vicdanından doğmuş bir fikirdir. Bu fikirleri savunan velakin farklı partilerde bulunan, farklı kurumlarda görev yapan on milyonlarca insan bu büyük yürüyüşün tabii paydaşlarıdır.

Bugün Neye İhtiyacımız Var?

Dünya yeni bir güç mücadelesinin içindedir. Jeopolitik yeniden şekilleniyor. Ekonomi yeniden tanımlanıyor. Teknoloji başlı başına bir güç unsuruna dönüşüyor. Finans sistemi insanlığı yeni bağımlılıklara sürüklüyor.

Böyle bir dönemde Millî Görüş, sadece geçmiş başarıları anlatan bir nostalji hareketi olamaz. Olmamalıdır.

Kendi tarihinden aldığı ruhu, günümüzün jeopolitiğiyle, ekonomipolitiğiyle, teknopolitiğiyle, finanspolitiğiyle ve teopolitiğiyle yeniden buluşturmak zorundadır.

Çünkü Millî Görüş, reaksiyoner bir hareket değildir. **Aksiyoner** bir harekettir.

Başkalarının ürettiği çözümlere tepki veren değil; kendi medeniyet kodlarından hareketle yeni çözümler üreten bir diriliş hareketidir.

Millî olmak, başka milletlere karşı olmak değildir.

Millî olmak; kendi milletini merkeze almak, kendi tarihinden güç almak, kendi medeniyetinden ilham almak ve kendi problemlerine kendi aklıyla çözüm üretebilmektir.

Taklit eden değil, üreten olmaktır.

Bağımlı değil, bağımsız olmaktır.

Sığıntı değil sığınak olmaktır.

Geçmişte yaşamak değil, geleceği inşa etmektir.

Başkasının reçetesini uygulayan değil, kendi reçetesini yazabilen bir millet olmaktır.

Bunun hemen ardından **Adil Düzen** gelir.

Adil Düzen, bir medeniyet düzenidir. Ekonomisiyle, hukukuyla, siyasetiyle, eğitimiyle, ahlâkıyla ve üretim anlayışıyla bir bütündür.

Bugün “Millî Görüşçüler”e ve “**Görüşü Millî Olanlar**”a düşen görev, bu büyük mirası sadece korumak değil; onu çağın ihtiyaçlarına göre yeniden üretmek, geliştirmek ve geleceğe taşımaktır.

Çünkü önümüzdeki mesele yalnızca bir partinin geleceği değildir. Asıl mesele, ülkenin beka meselesidir. Millî Görüş'ün yeniden bağımsız ve öncü bir medeniyet hareketi olarak yeniden yapılandırılıp tarih sahnesindeki yerini alıp alamayacağı meselesidir.

Ve inanıyorum ki, Türkiye'nin de, bölgemizin de, insanlığın da buna her zamankinden daha fazla ihtiyacı vardır.

İşte biz bu yazı dizisinin geri kalanında, bu büyük fikrin bugün nasıl yeniden ayağa kalkabileceğini ve bunun için nelerin yapılması gerektiğini birlikte konuşacağız.

3 - Erbakan’dan Sonra Millî Görüş Neden Mecrasını Kaybetti?

Bir önceki yazımızda Millî Görüş’ün ne olduğunu, hangi tarihî köklerden beslendiğini ve hangi hedeflere yürüdüğünü ele aldık. Şimdi ise cevaplandırılması gereken daha zor bir soruyla karşı karşıyayız:

Böylesine güçlü bir fikrî harekete ne oldu?

Neden kitlesel teveccüh görmüyor?

Neden toplumun önünü açan, gündem belirleyen ve umut veren bir hareket olmaktan uzaklaştı?

Yıllar önce “Mecrasını Arayan Su” başlıklı bir yazı kaleme almıştım. Bugün de aynı kanaattemyim. Kaynağından çıkan su tertemizdir. Hayat verir, bereket getirir. Fakat yanlış bir yatağa yönlendirildiğinde bataklığa dönüşebilir. Kimse o zaman “Su bozuldu” demez. Çünkü problem suyun kendisinde değil, aktığı mecradadır. İşte Millî Görüş’ün yaşadığı süreç de budur.

Millî Görüş fikri kirlenmedi. Hakkı üstün tutma anlayışı değişmedi. “Önce Ahlâk ve Maneviyat” ilkesi eskimedi. Yaşanabilir Türkiye, Yeniden Büyük Türkiye ve Yeni Bir Dünya hedefleri bugün de canlılığını koruyor. Değişen, bu fikrin taşındığı mecra oldu.

İlk yıllarda Millî Görüş’ün merkezinde fikir vardı. Sanayi konuşulurdu. Adil Düzen konuşulurdu. Projeler konuşulurdu. İnsan yetiştirmek konuşulurdu. Hiç kimse makamı davanın önüne koymazdı. Çünkü herkes biliyordu ki kişiler geçicidir, fikir ise kalıcıdır.

Zamanla bu denge bozuldu. Fikir merkezli yapı, kişi merkezli bir yapıya dönüştü. Hareketin gündemini fikirler değil, kişiler belirlemeye başladı. Kim

hangi göreve gelecek, kim hangi makamı alacak, kim kimin yanında yer alacak gibi tartışmalar, nasıl bir Türkiye inşa edeceğimiz sorusunun önüne geçti. Böylece dava merkezli bakış yerini parti (genel merkez) merkezli bir bakışa bıraktı.

Bu dönüşümle birlikte istişare kültürü de zayıfladı. Oysa istişare, Millî Görüş'ün en önemli geleneklerinden biriydi. Farklı görüşler zenginlik olarak görülmek yerine tehdit olarak algılanmaya başladı. Bunun sonucunda kibir, hırs ve inat, dava şuurunun önüne geçti. “Başkanın vardır bir bildiği” yaklaşımı, ilke haline getirildi. Nefsini terbiye edemeyen bir kadronun büyük bir medeniyet davasını taşıması da kolay değildir.

Bu zihniyet değişiminin en önemli sonuçlarından biri de önceliklerin değişmesiydi. Bir dönem davanın menfaati her şeyin üzerinde tutulurken, zamanla farklı menfaat alanlarının öne çıktığı yönünde ciddi eleştiriler dillendirilmeye başlandı. Burada sadece şahsî menfaatlerden söz etmiyorum. Bazı yöneticilerin kendi çevrelerini, kurumlarını veya ticari yapılarını öncelediklerine dair yaygın kanaatler oluştu. Siyasetin ve teşkilat görevlerinin, bazı çevrelerde çocuklara, eşe dosta iş bulmanın, iş kurmanın veya çeşitli makamlara ulaşmanın aracı hâline geldiği yönündeki eleştiriler, Millî Görüş'ün alışıksız olmadığı bir tartışma iklimini beraberinde getirdi. İktidarla arka kapı ilişkileri, ilke ve prensipleri örseledi.

Oysa Millî Görüş'ün çok köklü bir teşkilat ahlâkı vardı. Şu söz sık sık tekrar edilirdi: “İki kişi kalsa bile biri aday olur, diğeri de ona oy verir.” Çünkü önemli olan şahıs değil, davanın temsil edilmesiydi. Bugün ise zaman zaman oyların ve desteklerin pazarlık konusu edildiğine dair eleştirilerin yapılması, teşkilat kültürünün ne kadar aşındığını göstermesi bakımından oldukça düşündürücüdür.

Bir başka önemli kırılma da birlik ruhunun zayıflamasıdır. Millî Görüş tarihine baktığımızda ayrışmaları önlemek için büyük fedakârlıklar yapıldığını görürüz. Buna rağmen sonraki yıllarda hareket içinde yeni ayrışmaların ortaya çıkması engellenmedi. Bu durum, fikrî enerjinin önemli bir bölümünün iç tartışmalara harcanmasına yol açtı. Oysa Millî Görüş'ün ihtiyacı yeni bölünmeler değil, aynı fikrin farklı birikimlerini yeniden ortak bir hedef etrafında buluşturabilmektir.

Yine bu süreçte, FETÖ gibi farklı yapıların Millî Görüş çizgisindeki bazı kurum ve teşkilatlar üzerinde etkili olmaya çalıştığı yönünde uzun yıllardır dile getirilen değerlendirmeler de oldu. Böyle iddialar karşısında gerekli hassasiyetin her zaman gösterilemediği yönündeki eleştiriler, hareketin kurumsal yapısına olan güveni de sarstı. Halbuki bir medeniyet hareketinin en büyük sermayesi, güvenilirliğidir. Güven zedelendiğinde fikrî etki de zayıflar.

Aynı dönemde siyasetin kendisi de zaman zaman amaç hâline geldi. Milletvekilliği, belediye başkanlığı veya benzeri makamlar, davaya hizmet etmenin araçları olmaktan çıkıp bizzat hedef olarak görülmeye başlandı. Hedefe ulaştıracak yollar da serbest bırakıldı. Millî Görüş kurumlarının bazı insanlar için bir dava mektebinden çok bir kariyer basamağı hâline geldiği yönündeki eleştiriler güç kazandı.

Bütün bunların sonucunda Millî Görüş önce operasyonel kabiliyetini kaybetti. Toplumunu harekete geçirebilen, gündem oluşturabilen ve büyük organizasyonlar kurabilen dinamizm giderek zayıfladı. Akabinde fikrî öncülüğünü de kaybetmeye başladı. Yapay zekâdan finans sistemine, jeopolitikten teknolojiye kadar yeni çağın meselelerine güçlü ve sistematik cevaplar üretilmedi.

Belki de en acı sonuçlardan biri kadro meselesidir. Tarih boyunca Millî Görüş çok güçlü insanlar yetiştirdi. Ancak zamanla ehliyet, liyakat ve fikir üretme kapasitesi yerine sadakatın öne çıktığı yönündeki eleştiriler arttı. Bu durum, hem içeride nitelikli insanların geri planda kalmasına hem de dışarıda çok önemli bir birikimin hareketten uzaklaşmasına yol açtı.

Her şeye rağmen, bugün geriye dönüp suçlu aramanın kimseye faydası yoktur. Yapılması gereken, mecrayı yeniden aslı yatağına döndürmektir. Merkeze yeniden fikri koymaktır. İstişareyi yeniden hâkim kılmaktır. Nefis terbiyesini yeniden esas almaktır. Menfaati değil emaneti öncelemektir. Partiyi değil davayı büyütme. Yeni nesilleri sadece teşkilat mensubu olarak değil, fikir üreten, medeniyet inşa eden kadrolar olarak yetiştirmektir.

Çünkü benim yıllardır değişmeyen kanaatim şudur:

Su temizdir.

Değişen su değil, mecrası oldu.

4 - Muhasebe Vakti: Nerede Yanlış Yapıldı?

Bir önceki yazımızda, Millî Görüş'ün fikrî yapısının değil, onu taşıyan mecranın değiştiğini ifade etmeye çalışmıştık. Bu yazıda ise o mecranın hangi kırılma noktalarından geçerek bugünkü hâline geldiğini kronolojik bir ana çerçevede değerlendirmek istiyorum.

Amacım kimseyi suçlamak değil yaşananlardan ders çıkarmaktır. Çünkü geçmişle yüzleşemeyen hareketler geleceği inşa edemezler. Muhasebe yapmayanlar ise aynı hataları tekrar etmeye mahkûmdurlar.

Necmettin Erbakan'ın vefatıyla birlikte Millî Görüş tarihinde yeni bir dönem başladı. Bu dönem, yalnızca bir genel başkan değişikliği dönemi değildi. Aynı zamanda hareketin fikrî merkezini, teşkilat yapısını ve gelecek stratejisini yeniden belirlemesi gereken kritik bir dönemdi. Böyle dönemlerde en büyük ihtiyaç, güçlü bir istişare mekanizması ve ortak bir akıldır. Ne yazık ki süreç içerisinde ortak akıl güçlenmek yerine farklı merkezler oluşmaya başladı.

İlk büyük kırılma, Numan Kurtulmuş döneminde yaşandı. Erbakan Hocanın, yakın çalışma arkadaşlarının ısrarları üzerine genel başkanlığa taşıdığı Numan Kurtulmuş ile kısa süre sonra ciddi görüş ayrılıkları ortaya çıktı. Yaşanan olağanüstü kongre süreçleri, hareket tarihinde derin izler bıraktı. Ardından HAS Parti kuruldu; kısa bir süre sonra da bu partiyi fesheden Kurtulmuş AK Parti'ye katıldı. Bu gelişmeler, sadece bir parti ayrılığı olarak görülmedi. Millî Görüş tabanının önemli bir kısmı bunu, hareketin bağımsız siyaset iddiasının ilk büyük kırılması olarak değerlendirdi. Bugün geriye dönüp baktığımızda anlıyoruz ki, asıl kayıp kadrolarda değil; birlik duygusunda oluşmuştu. Bu ağır bir kayıptı.

İkinci önemli dönem, Oğuzhan Asiltürk'ün belirleyici olduğu süreçtir. Mustafa Kamalak önce Genel İdare Kurulu tarafından, ardından 2014 Büyük

Kongresi'nde delegelerin oylarıyla genel başkan seçildi. Aynı kongrede Fatih Erbakan da aday olmuş ancak seçilememiştir. Daha sonra Erbakan Vakfı çalışmalarına yoğunlaşmak üzere parti çalışmalarından ayrıldı.

Mustafa Kamalak döneminde Saadet Partisi, AK Parti karşısında bağımsız bir Millî Görüş çizgisi izledi. Ancak kısa süre sonra parti içerisinde yeni bir güç dengesi oluştu ve 2016 Kongresi'nde Temel Karamollaoğlu genel başkanlığa getirildi. Bu süreç, hareket içinde farklı şekillerde değerlendirildi. Kimileri bunu tabii bir liderlik değişimi olarak görürken, kimileri teşkilat iradesinin yeterince işletilmediğini savundu. Genel merkezin, dar bir garip klingen eline geçtiğini söyleyenler de vardı.

2017 Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi referandumunda Saadet Partisi “Hayır” kampanyasında yer aldı. Buna karşılık Oğuzhan Asiltürk daha farklı bir çizgi izledi; sonraki yıllarda AK Parti ile kurduğu temaslar ve yürüttüğü diyalog, hareket içerisinde yeni tartışmaları beraberinde getirdi. Bir kesim bunu Türkiye'nin içinde bulunduğu şartların gereği olarak değerlendirirken, bir kesim ise Millî Görüş'ün bağımsız kimliğinin zedelendiğini düşündü.

Burada önemli olan, kimin haklı olduğu değildir.

Önemli olan, böylesine stratejik bir konuda yarım asırlık bir hareketin ortak bir irade ortaya koyamamış olmasıdır.

2018 Genel Seçimleri bu dağınıklığı daha görünür hâle getirdi. Saadet Partisi Millet İttifakı içerisinde seçime girerken, parti içerisinde AK Parti ile farklı arayışlar da devam ediyordu. Taban açısından ciddi bir kafa karışıklığı oluştu. Millî Görüş seçmeni, hareketin stratejik yönünün ne olduğu konusunda net bir tablo göremedi.

Aynı yıl Fatih Erbakan'ın Yeniden Refah Partisi'ni kurmasıyla birlikte Millî Görüş iddiasını taşıyan ikinci bir siyasi yapı ortaya çıktı. Bu gelişme bazı kesimlerde yeni bir umut oluştururken, bazı kesimlerde ise dağınıklığın daha da artacağı endişesine yol açtı.

2023 seçimleri ise bu sürecin doğal sonucunu ortaya koydu. Saadet Partisi ve Yeniden Refah Partisi farklı ittifaklarda seçime girdiler. Aynı tarihî kökten beslenen iki siyasi hareket, Türkiye'nin en kritik seçimlerinden birinde

birbirinden tamamen farklı siyasi tercihler yaptı.

Burada tekrar ifade etmek gerekir ki mesele “Kim haklıydı?” tartışması değildir.

Asıl mesele şudur:

Yarım asırlık bir fıkri hareket, ülkenin geleceğini belirleyecek böylesine stratejik bir dönemde ortak bir istişare zemini ve ortak bir siyaset üretememiştir. Millî Görüş tabanı – sağdan sola - her tarafa oy verebilir hale getirilmiştir.

Bu, sadece siyasi bir problem değildir.

Bu, kurumsal karar mekanizmalarının çöktüğünü gösteren yapısal bir problemdir.

Bu süreçler yalnızca siyasi partileri etkilemedi. Anadolu Gençlik Derneği, İGMG, ve Millî Görüş kökenli diğer sivil toplum kuruluşları da değişen şartlardan etkilendi. Vakıflar, dernekler, sendikalar, meslek kuruluşları ve diğer yapılar kendi alanlarında önemli çalışmalar yürütmeye devam etseler de, bunların tamamını ortak hedefe yönlendirecek merkezî bir koordinasyon zayıflayarak yok oldu. Bir zamanlar aynı istikamete yürüyen kurumlar, bugün çoğu zaman birbirinden bağımsız hareket eden yapılara dönüştü.

Belki de bütün bunlardan çok daha önemli olan, fıkri üretimin zayıflamasıdır.

Dünya son yirmi yılda köklü biçimde değişti. Yapay zekâ, biyoteknoloji, veri ekonomisi, dijital para sistemleri, enerji rekabeti ve jeopolitik güç mücadeleleri yeni bir çağ başlattı. Erbakan yaşasaydı, muhtemelen bu gelişmelerin her biri için yeni modeller geliştirecek, yeni kurumlar önerecek ve yeni hedefler ortaya koyacaktı. Çünkü onun en önemli özelliği, mevcut problemleri eski çözümlerle tekrar etmek değil; yeni şartlara uygun yeni çözümler bulabilmesiydi.

Bugün ise Millî Görüş'ün en büyük eksikliği tam da burada ortaya çıkmaktadır.

Sadece geçmişi anlatıyor.

Geleceği ise yeterince inşa edemiyor.

Bunun doğal sonucu olarak kadro yetiştirme mekanizmaları da zayıfladı. Bir zamanlar akademisyenler, doktorlar, mühendisler, hukukçular, sanayiciler, tüccarlar ve devlet adamları yetiştiren hareket, bugün aynı ölçekte fikir ve lider kadrosu üretememektedir. Hatta Millî Görüş'ün temel ilkelerine bağlı çok sayıda nitelikli insan, bugün bu hale getirilmiş yapıya mesafeli durmaktadır.

Bütün bunlar bize tek bir gerçeği göstermektedir.

Millî Görüş'ün bugünkü problemi ne sadece oy oranıdır ne de sadece teşkilat meselesidir.

Asıl problem, **stratejik merkezini ve gücünü kaybetmiş olmasıdır.**

Eskiden bütün kurumları aynı hedefe yönlendiren bir merkez vardı.

Fikir üreten bir merkez vardı.

Kadro yetiştiren bir merkez vardı.

Türkiye'yi okuyan, dünyayı analiz eden ve geleceğe dair strateji geliştiren bir merkez vardı. Ve bunların hepsi birleşik bir güç oluşturuyordu.

Bugün ise aynı fıkre inanan insanlar farklı partilerde, farklı kurumlarda ve farklı platformlarda mücadele ediyorlar; fakat bu mücadeleyi ortak bir hedefe dönüştürecek merkezî bir akıl bulunmuyor.

İşte mesele budur.

Bu sebeple sorun artık sadece Saadet Partisi'nin değildir.

Sadece Yeniden Refah Partisi'nin de değildir.

Sadece AGD'nin, İGMG'nin veya diğer Millî Görüş kuruluşlarının da değildir.

Bu mesele, doğrudan doğruya Millî Görüş'ün beka meselesidir.

Çünkü medeniyet hareketleri, tek tek kurumlarla değil; ortak fikir, ortak hedef ve ortak stratejik akılla güç üretir ve ayakta kalırlar.

Bugün Millî Görüş'ün yeniden ihtiyaç duyduğu şey, yeni bir parti değil;

yeniden inşa edilmiş bir **stratejik merkezdir**.

Bütün kurumları aynı hedefe yöneltecek...

Yeni fikirler üretecek...

Yeni kadrolar yetiştirecek...

Dünyayı doğru okuyacak...

Türkiye'nin önüne yeniden büyük hedefler koyacak bir merkez.

Ancak o zaman Millî Görüş yeniden bir medeniyet hareketi olarak tarih sahnesindeki yerini alabilir.

Çünkü bugün acı da olsa kabul edilmesi gereken gerçek şudur:

Bugün hiçbir yapı tek başına Millî Görüş'ü temsil edecek güçte değildir.

Millî Görüş, bir partiden daha büyüktür.

Millî Görüş, bir teşkilattan daha büyüktür.

Millî Görüş, bir medeniyet iddiasıdır.

Ve medeniyetler ancak müşterek akılla yeniden ayağa kalkarlar.

5 - Türkiye Yol Ayrımında, Millî Görüş Daha Büyük Bir Yol Ayrımında

Önceki yazılarımızda Millî Görüş'ün ne olduğunu, hangi medeniyet tasavvuruna dayandığını ve Erbakan Hocanın vefatından sonra yaşanan kırılma noktalarını ele almaya çalıştık. Gördük ki bugün yaşanan problem, yalnızca siyasi partilerin problemi değildir. Daha derinde, fıkî ve yapısal bir çözülme söz konusudur. Ancak bütün bunları değerlendirirken daha büyük resmi gözden kaçırmamak gerekir.

Çünkü bugün yalnızca Millî Görüş bir yol ayrımında değildir.

Esasen Türkiye de tarihî bir yol ayrımındadır.

Hatta içinde yaşadığımız dünya da yeni bir kuruluş döneminden geçmektedir.

Son iki yüz yılda dünya düzenini belirleyen güç dengeleri yeniden şekillenmektedir. Jeopolitik mücadeleler artık yalnızca sınırlar üzerinden yürümüyor. Enerji koridorları, ticaret yolları, finans sistemi, teknoloji üretimi, yapay zekâ, veri hâkimiyeti ve dijital altyapılar yeni güç üretme alanları hâline gelmiştir. Devletlerin büyüklüğü artık sadece askerî güçleriyle değil; teknoloji geliştirme kabiliyetleriyle, finansal bağımsızlıklarıyla, üretim ekosistemleriyle ve stratejik kurumlarıyla ölçülmektedir.

Böyle bir dönemde, Millî Görüşçü kuruluşların da yaptığı gibi, günü kurtaran ve polemîge dayalı siyaset anlayışı yeterli değildir. Dünyanın yeniden kurulduğu zamanlarda, geleceği okuyabilen devletler yükselir; günlük tartışmaların içine sıkışanlar ise gelişmeleri seyretmekle yetinir.

Merhum Necmettin Erbakan yıllar boyunca “dâhilî ve hâricî tehditler” kavramını sıkça kullanırdı. O gün birçok kişi bu ifadeyi yalnızca güvenlik meselesi olarak değerlendirdi. Oysa bugün görüyoruz ki bu uyarı çok daha

geniş bir anlam taşıyor.

Dâhilî tehdit; toplumun kendi içinde yaşadığı ahlâkî çözölme, kurumsal zayıflama, fikrî dağınıklık ve stratejik istikamet kaybıdır.

Hâricî tehdit ise yalnızca sınırlarımızdaki gelişmeler değildir. Küresel finans sistemi, teknoloji tekelleri, uluslararası güç mücadeleleri, enerji rekabeti ve ekonomik bağımlılık ilişkileri de bunun ayrılmaz parçalarıdır.

Bugün Türkiye tam da bu iki baskının kesiştiği bir dönemi yaşamaktadır.

Bir tarafta küresel ölçekte çok sert bir güç mücadelesi yaşanırken, diğer tarafta içeride siyaset yeni bir çıkış yolu üretmekte zorlanmaktadır.

Yaklaşık çeyrek asırdır ülkeyi yöneten AK Parti, özellikle savunma sanayii, ulaştırma altyapısı ve dış politika alanlarında önemli kazanımlar elde etmiştir. Bunu inkâr etmek hakkaniyetli olmaz. Ancak aynı zamanda uzun iktidar dönemlerinin kaçınılmaz sonucu olan yorgunluk belirtileri de görölmektedir. Özellikle ekonomi, gelir dağılımı, hukuk, eğitim ve kurumsal yapı konusundaki yetersizliklerinden dolayı toplumun farklı kesimlerinde yeni arayışlar güçlenmektedir.

Muhalefet cephesine baktığımızda ise değişik bir tablo ortaya çıkmaktadır. Uzun yıllardır iktidara alternatif olma iddiasıyla siyaset yapan yapıların önemli bir bölümü, toplumun önüne ortak bir gelecek vizyonu koymakta zorlanmaktadır. İttifaklar kurulmakta, seçim stratejileri geliştirilmekte; ancak bunlar kalıcı bir medeniyet tasavvuruna dönüşmemektedir. Son yıllarda yaşanan iç tartışmalar, liderlik mücadeleleri ve ayrışmalar bu tabloyu daha da karmaşık hâle getirmiştir. Bu haldeki bir muhalefetin iktidarı devralabilmesi mümkün gözükmemektedir.

Lakin Türkiye'nin bugünkü problemi yalnızca iktidarın yıpranması veya muhalefetin yetersizliği değildir.

Asıl problem, ülkenin önüne uzun vadeli bir istikamet koyabilecek güçlü bir fikrî merkezin bulunmamasıdır.

Bir devlet sadece seçim kazanarak yönetilemez.

Bir millet sadece ekonomik göstergelerle ayakta kalamaz.

Bir medeniyet yalnızca geçmişi anlatarak yeniden kurulamaz.

Bunların hepsinin üzerinde, geleceği okuyabilen ve istikamet tayin eden bir fikir merkezine ihtiyaç vardır.

İşte tam bu nokta, Millî Görüşün yeniden önem kazanabileceği noktadır. Yeniden derlenip toparlanabilmesi için bir fırsat noktasıdır.

Çünkü Millî Görüş, yalnızca bir seçim hareketi değildir.

Yalnızca bir parti de değildir.

Millî Görüş; üretimi esas alan bir ekonomi anlayışına, bağımsızlığı esas alan bir dış politika vizyonuna, ahlâk merkezli bir toplum tasavvuruna ve adalet eksenli bir devlet anlayışına sahip bütüncül bir medeniyet projesidir.

Bugün Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu şey de tam olarak budur.

Ancak burada acı bir gerçekle yüzleşmek zorundayız.

Millî Görüş geleneği, Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu fikrî birikime sahip olabilir.

Fakat bugün bu birikimi temsil iddiasında olan kurumlar, aynı ölçüde güçlü değildir.

Önceki yazılarda da ifade ettiğimiz gibi, hareketin en önemli problemi, fikrinin zayıflaması değildir. Problem, o fikri geliştirecek, güncelleyecek ve topluma taşıyacak stratejik merkezin neredeyse kaybolmuş olmasıdır. Kadroların yeterli olmamasıdır.

Bir zamanlar Millî Görüş, Türkiye'nin en güçlü fikir hareketlerinden biriydi.

Yeni kurumlar öneriyordu.

Yeni ekonomik modeller geliştiriyordu.

Yeni dış politika vizyonları ortaya koyuyordu.

Yeni kadrolar yetiştiriyordu.

Bugün ise dünya yapay zekâyı, biyoteknolojiyi, dijital finans sistemlerini ve yeni jeopolitik denklemleri tartışırken, Millî Görüş'ün bu alanlarda varlığını

yitirmekte olması, oldukça kaygı vericidir.

Çünkü Millî Görüş'ün en önemli özelliği hazır reçeteleri tekrar etmek değildir.

Her yeni dönemin meselelerine yeni çözümler üretebilmektir.

Bugün de ihtiyaç duyulan tam olarak budur.

Millî Görüş yeniden düşünülmelidir.

Yeniden üretmelidir.

Yeniden kadro yetiştirmelidir.

Yeniden strateji geliştirmelidir.

Ve en önemlisi, yeniden müşterek bir akıl oluşturmalıdır.

Çünkü Türkiye'nin ihtiyacı olan şey yalnızca yeni bir siyasi alternatif değildir.

Türkiye'nin ihtiyacı; yeni bir istikamet, yeni bir medeniyet perspektifi ve yeni bir stratejik merkezdir.

Eğer Millî Görüş bu tarihî sorumluluğu üstlenmek istiyorsa, önce kendi iç muhasebesini tamamlamak, dağınıklığını gidermek ve müşterek bir fikir merkezi etrafında yeniden toparlanmak zorundadır.

Aksi hâlde Türkiye'nin ihtiyaç duyduğu fikrî boşluk başkaları tarafından doldurulacak; Millî Görüş ise sahip olduğu büyük tarihî mirasa rağmen bu yeni dönemin kurucu aktörlerinden biri olma fırsatını kaçıracaktır.

Dolayısıyla önümüzdeki yıllar sadece Türkiye için değil, Millî Görüş açısından da bir beka dönemidir.

Bu sebeple bugün verilmesi gereken mücadele, herhangi bir partinin başarısı için değil; yeniden güçlü bir fikrî merkez inşa edebilmek içindir.

Çünkü Türkiye'nin güçlü bir alternatife ihtiyacı vardır.

O alternatifi üretebilmek için ise önce Millî Görüş'ün kendi içinde yeniden toparlanması, müşterek aklını yeniden oluşturması ve geleceğe yeniden birlikte yürümesi gerekir.

Nisâ Suresi'nin 136. Ayetinde Cenabı Allah, zaten iman etmiş olanlara, “Ey iman edenler, iman edin...”, diye buyurmaktadır. Benzer bir şekilde, eğer Millî Görüş bu tarihî sorumluluğu yeniden üstlenmek istiyorsa, önce kendi içinde yeniden Millî Görüş olmak zorundadır.

Aksi durum, zaten muhaldır.

6 - Birlikten Kuvvet Doğar

Bu yazı dizisini kaleme alırken ne bir partiyi büyötmeyi ne de bir başka partiyi küçölmeyi amaçladım. Kimsenin makamıyla, koltuğıyla veya şahsiyla da bir meselem olmadı. Çünkü bugün geldiğimiz noktada mesele herhangi bir partinin geleceğinden çok daha büyüktür. Mesele Türkiye'nin geleceğı meselesidir.

Buradan öncelikle Saadet Partisi'ne sesleniyorum.

Bu hareketin köklü siyasî hafızasını taşıyorsunuz. Ancak bu hafıza size bir üstönlük değil, ağır bir sorumluluk yüklemektedir. Millî Görüş'ün fikrî merkezinin yeniden ayağı kaldırılmasına öncölük edebilirsiniz ve etmelisiniz. Çünkü güçlü bir fikrî merkez olmadan ortaya konulan tekliflerin kamuoyunda karşılık bulması giderek zorlaşmaktadır. Türkiye'nin diğer siyasi partilerinden farklı olduğunuzu yalnızca söyleminizle değil, ortaya koyacağınız sistemle göstermek zorundasınız. Güncel meselelerde iktidarın veya muhalefetin mevcut tezlerinden birini tercih etmekle yetinmek yerine, Millî Görüş müktesebatından hareketle üçöncü ve özğün bir yol ortaya koymalısınız. Size yakışan budur.

Buradan Yeniden Refah Partisi'ne de sesleniyorum.

Toplumda oluşturduğunuz heyecanı ve özellikle genç kuşaklarda meydana getirdiğiniz karşılığı görüyorum. Bunlar küçömsenecek kazanımlar değildir. Fakat unutulmamalıdır ki asıl kazanım, sadece kendi kitlenizi büyötmek değil, dağılmış bir fikri yeniden toparlayabilmektir. Bu konuda siz de öncölük edebilirsiniz; diğer Millî Görüş unsurlarıyla müşterek hareket edebilirsiniz. Özellikle genç kuşaklara yalnızca neye karşı olduğumuzu değil, neyi kuracağımızı; kısa, orta ve uzun vadede nasıl bir Türkiye hedeflediğimizi sistematik biçimde anlatmak zorundasınız.

Buradan Anadolu Gençlik Derneği'ne, AGD'ye sesleniyorum.

Bu hareketin mayasını yoğuran en önemli kurumlardan biri oldunuz. Fakat şimdi önünüzde bambaşka bir dünyada yetişen yeni bir nesil bulunmaktadır. Onlara yalnızca geçmişî anlatamazsınız; onların gerisinde de kalamazsınız. Onlara geleceği göstermek zorundasınız. Sadece belirli bir çevreye ulaşan, hacmi giderek daralan çalışmalar yerine bütün gençlere ulaşmayı hedefleyen, hacmi geniş fakat istikameti belli çalışmalar geliştirmelisiniz. Gençlerimizi çağımızın teknolojik, ekonomik, kültürel ve siyasî meydan okumalarına karşı hazırlamalı; siyaseti, dünyayı ve güç mücadelelerini doğru okuyabilecek donanıma kavuşturmalısınız. Kısacası, siz de derlenip toparlanmaya öncülük edebilirsiniz. Lakin mevcut konfor alanından çıkmak zorundasınız.

Buradan Avrupa Millî Görüş Teşkilatları'na, İGMG'ye sesleniyorum.

İGMG her zaman Millî Görüş çalışmalarının en önemli merkez parçalarından biri olmuştur. Yurt dışında yaşayan insanımızın yalnızca dinî ve kültürel kimliğinin korunmasına değil, aynı zamanda bir medeniyet iddiasının yaşatılmasına da önemli katkılar sağlamıştır. Fakat bugün bunun daha ilerisine geçmek gerekmektedir. Yeni kuşaklara yalnızca millî ve manevî aidiyet değil, istikamet de kazandırmalısınız. Türkiye'deki dağınıklığı seyreden değil, birliğe sevk edecek zeminin oluşmasına katkı sağlayan bir pozisyon almalısınız. Sadece seyahatleri, sosyal yardımlaşma faaliyetlerini, cami derneklerini ve teşkilatın günlük ihtiyaçlarını yöneten bir yapı olmakla yetinemezsiniz. Bir medeniyet hareketine fikir ve insan kaynağı sağlayan güçlü merkezlerden biri olmak zorundasınız. Sahip olduğunuz tarihî müktesebat size böyle bir sorumluluk yüklemektedir.

Buradan Millî Görüş geleneğinden gelen bütün vakıflara, derneklere, sendikalara, meslek kuruluşlarına, iş insanlarımıza, akademisyenlerimize ve yıllarını bu davaya vermiş bütün kardeşlerime de sesleniyorum.

Artık birbirimizi ölçmenin, tartmanın, geçmişte kimin kime ne yaptığını hesaplamanın zamanı değildir. Birbirimizi tamamlamanın zamanıdır. Oluşturulacak müşterek bir çalışma zemininde herkes taşın altına elini koymalıdır. Çünkü bugün karşı karşıya bulunduğumuz sorumluluk herhangi bir kurumun geleceğinden çok daha büyüktür. Mesele Türkiye'nin geleceğidir.

Fakat çağrımı burada bırakmak istemiyorum.

Görüşü millî olan bütün insanlara ve yapılara da sesleniyorum.

Sizler kendinizi “Millî Görüşçü” olarak tanımlamayabilirsiniz. Buna ihtiyaç da yoktur. Çünkü Millî Görüşçüler ile görüşü millî olanlar, birçok temel meselede aynı büyük gayenin insanlarıdır. Görüşü millî olan insan sadece bir partide bulunmaz. AK Parti’de olabilir, CHP’de olabilir, MHP’de veya başka bir siyasi partide olabilir; hatta hiçbir partiye mensup olmayabilir. Mesele parti rozeti değildir. Mesele, ülkenin ve milletin menfaatini şahsî ve kurumsal menfaatlerin üzerinde tutabilmektir.

O hâlde aramızdaki farklılıkların hangisinin esas, hangisinin teferruat olduğunu yeniden düşünmek zorundayız.

Çünkü mesele vatan meselesi olduğunda teferruatta boğulamayız.

Türkiye’nin yeniden büyük ve güçlü bir ülke hâline gelmesi için müştereklerimizi büyütme zorundayız. Birlikten kuvvet doğduğu gibi, dağınıklıktan da zaaf doğar. Türkiye’ye yönelik dış baskıların ve ülkemizin bütünlüğünü, bağımsızlığını veya karar alma kabiliyetini hedef alabilecek senaryoların cesaret bulduğu zeminlerden biri de içerideki ayrışma ve müşterek irade eksikliğidir. Tarihimizde Sevr’in bıraktığı ağır hafıza bize en azından şunu öğretmiştir: Bir millet kendi içerisinde zayıfladığında, dışarıdan onun geleceğini biçimlendirmek isteyenler mutlaka ortaya çıkar.

Bu sebeple mesele sadece Millî Görüş’ün toparlanması değildir. Daha geniş bir **millî müşterekler zemininin** yeniden kurulmasıdır.

İşte bunun için yeniden istişareyi konuşmak zorundayız. Fakat göstermelik istişareyi değil, gerçek istişareyi... Başkalarının hazırlayıp önümüze koyduğu projeleri değil, kendi millî projelerimizi konuşmalıyız. Başkalarının Türkiye için çizdiği istikameti takip etmek yerine, Türkiye’nin kendi istikametini kendimiz belirlemeliyiz. Kimsenin dışlanmadığı, ötekileştirilmediği, “Sen bizden değilsin.” denilerek kapının dışında bırakılmadığı; şahısların değil fikirlerin konuşulduğu ve hakikatin birlikte arandığı bir istişare zemini oluşturmalıyız.

Çünkü müşterek akıl, herkesin aynı şeyi söylemesinden doğmaz. **Müşterek**

akıl, farklı insanların aynı büyük sorumlulukta buluşabilmesinden doğar.

Bugün artık hiç kimsenin “Ben haklı çıktım.” deme lüksü yoktur. Çünkü sonuçta hepimiz kaybettik. Birbirimizi yenmiş olabiliriz ama birlikte küçüldük. Kurumlarımızı korumuş olabiliriz ama fikrimizi büyütemedik. Partilerimizi yaşatmış olabiliriz ama ilke ve prensiplerimizi Türkiye’nin geleceğini belirleyecek güçlü bir programa dönüştüremedik.

İşte gerçek muhasebe budur.

Şimdi yapılması gereken, geçmişte kimin haklı olduğunu ispatlamak değil, gelecekte neyi birlikte başarabileceğimizi ortaya koymaktır.

Gelin yeniden birbirimizi dinleyelim. Yeniden istişare edelim. Yeniden müşterek aklı inşa edelim. Millî Görüşçüsüyle, görüşü millî olanıyla, bu ülkenin geleceğini dert edinen herkesle yeniden büyük hedeflere yürüyelim.

Çünkü artık ayrılık yalnızca bir tercih değildir.

Ayrılık artık bir zafiyettir.

Ve unutmayalım: Tarih bazen milletlere çok kısa zaman aralıkları tanır. O fırsat kaçırıldığında geriye pişmanlık kalır; fakat aynı fırsat bir daha geri gelmeyebilir.

7 - Gün Bugündür

Bu yazı dizisinin başından beri bir muhasebe yapmaya çalıştım. Kırmadan, incitmeden; fakat hakikati de örtmeden yazmaya gayret ettim. Çünkü inanıyorum ki hakikat bazen ağırdır, fakat onu söylememek, söylemenin yükünden daha ağır bir vebaldir.

Bu yedi yazı boyunca Millî Görüş'ün ne olduğunu, Erbakan Hocadan sonra yaşanan kırılmaları, ortaya çıkan dağınıklığı ve yeniden ayağa kalkabilmek için yapılması gerekenleri değerlendirdik. Bugün geldiğim kanaat açıktır: Türkiye tarihî bir eşiktedir; Millî Görüş ise kendi tarihi açısından daha da kritik bir eşiktir.

Önümüzdeki dönem yalnızca bir seçim dönemi değildir. Millî Görüş açısından fikrî, teşkilatî ve stratejik bir varlık-yokluk sınavıdır. Eğer yeniden kendi bağımsız fikrî merkezini kuramaz, müşterek aklını oluşturamaz ve yeni nesilleri bu büyük ideal etrafında yetiştiremezse, zamanla kendi siyasetini üreten bir merkez olmaktan uzaklaşacak ve başkalarının kurduğu siyasi denklemlerin renklendirici unsurlarından birine dönüşecektir.

Bugün ihtiyaç duyulan şey, partilerin üzerinde, kurumların ötesinde, şahısların dışında; istişareyi esas alan, fikir üreten, kadro yetiştiren, dünyayı doğru okuyan ve Türkiye'nin önüne yeni hedefler koyabilen güçlü bir merkezdir.

Ancak asıl soru şudur: **Bunu kim yapacak ve nasıl başlanılacak?**

Yıllardır “birlik olalım” diyoruz. Fakat herkes birliği kendi bulunduğu yerde tarif ediyor. Her yapı, açık veya örtülü biçimde, “Herkes bizim çatımız altında toplanırsa birlik sağlanmış olur.” anlayışına yaklaşıyor. Bunun adı birlik değil, iltihaktır. Üstelik bunun bugüne kadar sonuç vermediğini de gördük.

Yıllardır meselelerin kapalı kapılar ardında konuşulması gerektiği söylendi.

“Merkeze anlatın, dışarıda konuşmayın” denildi. Fakat birçok konu o kapıların arkasında kaldı ve mesafe alınamadı. Yine “Görev almadan konuşmak kolay; gel görev al” denildi. Oysa mesele herhangi bir partide görev alma meselesinden çok daha büyüktür. Aynı yöntemleri tekrar tekrar uygulayıp aynı sonuçları aldıysak artık yöntemi değiştirmek zorundayız.

Bugün sosyal medya ve dijital iletişim bunun için önemli bir imkân sunmaktadır. İnsanlar fikirlerini açıkça tartışabiliyor, kısa sürede geniş kitlelere ulaşabiliyor ve müşterek bir kanaat oluşturabiliyorlar. O hâlde Millî Görüş’ün geleceğine ilişkin büyük istişareyi neden mümkün olan en geniş katılımı ve şeffaf biçimde gerçekleştirmeyelim? Önce hep beraber geniş bir konsensus oluşturulabilir. Sonra başkanlar işi derinleştirebilir.

Benim bu konudaki fikrim şudur:

İlk adım yeni bir parti kurmak veya mevcut partilerden birini birlik merkezi ilan etmek olmamalıdır. Hiçbir partinin ve hiçbir kurumun hâkimiyetinde bulunmayan, fakat bütün kurumların destekleyebileceği **bağımsız bir Millî Görüş İstişare ve Yeniden Yapılanma zemini** oluşturulmalıdır.

Bu iş bir liderin şahsında başlamamalıdır. Millî Görüş camiasında güven ve itibarı bulunan, farklı dönemleri ve çevreleri bilen, makam ve mevki beklentisi taşımayan insanlardan küçük bir **Çağrı Heyeti** oluşturulabilir. Partiler ve Millî Görüş kuruluşları bu heyete isim önerebilirler. Heyetin görevi liderlik yapmak değil, istişare masasını kurmaktır.

Çağrı Heyetinin ilk cümlesi de şu olmalıdır:

“Biz kimseyi bir başka yapıya katılmaya çağırıyoruz. Millî Görüşçülerin ve görüşü millî olanların dağılmış fikrî ve beşerî birikimini yeniden aynı masa etrafında konuşturacak bir zemin oluşturuyoruz.”

İşe buradan başlanmalıdır.

Önce kişiler değil, **fikirler buluşmalıdır.**

Kimse rozetini çıkarmak zorunda değildir. Fakat o masaya oturduğunda rozetini fikrinin önüne koymamalıdır.

Ardından geniş katılımlı bir **Millî Görüş Büyük İstişare Süreci** başlatılabilir. Türkiye’de ve Avrupa’da yüz yüze ve çevrim içi toplantılar yapılabilir. Eski kadrolar, gençler, teşkilatlar, hareketin dışında kalmış insanlar, akademisyenler, sanayiciler, esnaf, iş insanları ve meslek erbabı dinlenebilir. Hatta açık bir elektronik posta adresi oluşturularak herkesin görüş ve tekliflerini göndermesi sağlanabilir.

Bu istişarenin önüne:

“Mevcut gidişat nereye doğrudur?”

“Türkiye’nin ve dünyanın önündeki temel meseleler nelerdir?”

“Millî Görüş ve görüşü millî olanlar bugün bunlara ne teklif ediyor?”
vb. gibi temel sorular konulabilir.

Ortaya çıkan görüşler şeffaf biçimde kamuoyu ile paylaşılmalı; daha sonra bunlardan yeni dönemin ihtiyaçlarına cevap veren kapsamlı bir **millî program** oluşturulmalıdır. Bu program da kamuoyunun görüşüne açılmalı, eleştiriler alınmalı, olgunlaştırılmalı ve nihayet müşterek bir gelecek programına dönüştürülmelidir.

Fikir ve program ortaya çıktıktan sonra uygulama kadroları konuşulmalıdır. “Önce başkan seçelim, yetkiyi verelim, sonra da etkiyi görelim” yöntemi artık terk edilmelidir. Kadrolar önce ne yapacaklarını, hangi hedefe hangi yöntemle ulaşacaklarını ve hangi takvimle çalışacaklarını açıkça ortaya koymalıdır.

Sistem iyi kurulursa uygulama kolaylaşır.

Program belirginleşirse kadro kendisini gösterir.

Kadro ortaya çıkarsa liderlik de doğal olarak oluşur.

İşte siyasetin devreye girmesi gereken yer burasıdır.

Kim bu işi samimiyetle başlatsa ona yardımcı olalım. Bir parti başlatır, bir kurum ev sahipliği yapar veya güvenilir birkaç kişi çağrı yapar; bunun şekli ikinci derecede önemlidir. Tek şart şudur:

Kimse **“Benim etrafımda birleşin”** demesin.

Herkes **“Gelin, hepimizin üzerinde birleşebileceği doğru zemini birlikte kuralım”** desin.

Benim tavsiyem budur. Daha pratik ve daha doğru bir yöntem aynı sonuca ulaştıracaksa ona da razıyım. Mesele benim teklifimin kabul edilmesi değil, doğru neticenin alınmasıdır.

Kısacası, önce bize bir **Medine** ve üzerinde ittifak edeceğimiz **medenî fikirler** lazımdır.

Kim bu büyük yürüyüşü samimiyetle başlatacaksa, kim şahısları değil ilkeleri merkeze koyacaksa, kim istişareyi gerçekten işletecekse, kim yeni nesiller için bir fikir ve medeniyet seferberliği başlatacaksa; “benim adamım-senin adamın” demeden ona omuz vermeliyiz.

Bu, bir kişiye teslim olmak değildir.

Bu, doğru mecranın kurulmasına katkı vermektir.

Yıllar önce “Mecrasını Arayan Su” derken de anlatmaya çalıştığım mesele buydu.

Su hâlâ vardır. Mesele, suyu yeniden doğru mecrasına kavuşturmaktır.

Kur’ân-ı Kerîm’de Hz. Nûh’un uzun yıllar süren tebliğinin ardından Rabbine yaptığı niyaz, sorumluluk taşıyan herkes için büyük bir derstir. O, gece gündüz anlattığını, uyardığını ve üzerine düşeni yaptığını ifade eder. Tebliğ etmek insanın görevidir; netice Allah’ın takdiridir.

Ben de bu yazı dizisini aynı duyguyla tamamlıyorum.

Yıllardır aynı hakikatleri farklı vesilelerle anlatmaya çalıştım. Dün söyledim, bugün de söylüyorum. Çünkü susmanın vebalı, konuşmanın yükünden daha ağırdır.

Bundan sonrası tek bir kişinin, tek bir partinin veya tek bir kurumun meselesi değildir. Bundan sonrası, bu davanın emanetini omuzlarında taşıdığına

inanan herkesin vicdanına ve iradesine kalmıştır.

Herkes kendi hesabını, kırıngılığını ve beklentisini bir kenara bırakmalıdır. Bilen bilgisini, tecrübesi olan tecrübesini, imkânı olan imkânını, genç olan enerjisini, yaşlı olan birikimini ortaya koymalıdır.

Herkesin yapabileceği bir şey vardır.

Yeter ki hiç kimse kendisini davanın yegâne sahibi görmesin.

Yeter ki hiç kimse kendi kurumunu davanın önüne geçirmesin.

Yeter ki hiç kimse “Ben olmazsam olmaz” demesin.

Gün bugündür.

Bugün ayan beyan ortaya çıkma, sorumluluk alma ve doğru mecrayı müştereken kurma günüdür.

Ve unutmayalım; her zorlukla beraber kolaylıklar da vardır.

Erzurumlu İbrahim Hakkı'nın dediği gibi:

Hak şerleri hayreyle,

Zannetme ki gayreyle,

Mevlâ görelim n'eyler,

N'eylerse güzel eyler.

Vesselâm.

